

Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Національний університет «Львівська політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Збірник тез доповідей
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих учених, студентів і курсантів

30 листопада 2023 року

Львів – 2023

Інформаційна безпека та інформаційні технології: збірник тез доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, студентів і курсантів, м. Львів, 30 листопада 2023 року. Львів, ЛДУ БЖД, 2023, 489 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Василь ПОПОВИЧ – д.т.н., професор, т.в.о. проректора Львівського державного університету безпеки життєдіяльності з науково-дослідної роботи

Олександр ПРИДАТКО – к.т.н., доцент, начальник кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Ростислав ТКАЧУК – д.т.н., професор, начальник кафедри управління інформаційною безпекою Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Владислав КРАВЧЕНКО – начальник Управління оповіщення, телекомунікацій та інформаційних технологій ДСНС України

Віктор ПОЛЩУК – начальник відділу інформаційних технологій, захисту інформації та електронних довірчих послуг Управління оповіщення, телекомунікацій та інформаційних технологій ДСНС України

Ольга МЕНЬШИКОВА – к.ф.-м.н., доцент, заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності з навчально-наукової роботи

Назарій БУРАК – к.т.н., доцент, заступник начальника кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Євген МАРТИН – д.т.н., професор, професор кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Ігор МАЛЕЦЬ – к.т.н., доцент, професор кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Ольга СМОТР – к.т.н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Юрій БОРЗОВ – к.т.н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Олександр ХЛЕВНОЙ – к.т.н., доцент кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Роман ГОЛОВАТИЙ – к.т.н., старший викладач кафедри інформаційних технологій та систем електронних комунікацій Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Орест ПОЛОТАЙ – к.т.н., доцент, доцент кафедри управління інформаційною безпекою Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Валентина ЯЩУК – к.т.н., доцент, доцент кафедри управління інформаційною безпекою Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Андрій ІВАНУСА – к.т.н., доцент, доцент кафедри управління інформаційною безпекою Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Валерій ДУДИКЕВИЧ – д.т.н., професор, завідувач кафедри захисту інформації Національного університету «Львівська політехніка»

Іван ОПІРСЬКИЙ – д.т.н., доцент, професор кафедри захисту інформації Національного університету «Львівська політехніка»

Володимир РОМАКА – д.т.н., професор, професор кафедри захисту інформації Національного університету «Львівська політехніка»

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

УДК 159.99

ГЕНДЕР У ПРОФЕСІЙНІЙ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Яремко Роман

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Згідно з обширними соціально-психологічними дослідженнями, самореалізація особистості часто розглядається у контексті професійної самореалізації. Реалізація в професійній сфері описується як процес та результат досягнення людиною максимального рівня особистісного розвитку, можливості використовувати свій потенціал у своїй професії та досягати в ній успіху.

Ключові слова: професійна самореалізація, гендер, рятувальники.

According to extensive social-psychological research, self-realization of an individual is often considered in the context of professional self-realization. Realization in the professional sphere is described as the process and outcome of an individual achieving the maximum level of personal development, the ability to utilize their potential in their profession, and succeed in it.

Key words: professional self-realization, gender, rescuers.

Зрозуміло, що аналіз самореалізації особистості повинен включати в себе дослідження життєвих принципів, цінностей, ідеалів, можливостей та досягнень особистості, а також вивчення різних компонентів самосвідомості на основі психологічної теорії діяльності. Ця теорія дозволяє досліджувати такі аспекти системи діяльності, як мотиви, цілі, важливі професійні якості тощо. Наявність окремих досліджень в рамках цих підходів допомагає сформулювати загальну концепцію самореалізації, що неможливо без розкриття її смислового і процесуального аспектів, а також без визначення структури та особистісних факторів, які впливають на самореалізацію суб'єкта [2]. Професійна самореалізація може бути розглянута у трьох основних контекстах психічних явищ, а саме як процес, стан (на певному етапі) та властивість суб'єкта. Процес самореалізації є найважливішим класом психічних явищ і дозволяє системно досліджувати життєдіяльність людини. Тому самореалізація суб'єкта охоплює свідомий вибір і реалізацію аспектів індивідуальності, які сприяють його самовираженню, використанню потенціалу, створенню власної системи цінностей, мотивів, цілей та методів їх досягнення, включаючи трансформацію самого себе.

Бажання до професійної самореалізації виникає внаслідок незадоволеної потреби у реалізації свого професійного потенціалу, володіння професійними знаннями, вміннями та навичками, а також бажання належати до конкретної професійної спільноти. Також важливою є потреба в профе-

сійній ідентичності, мотивація для досягнення поставлених цілей і отримання задоволення від результатів діяльності. Михайло Ткалич і Людмила Карамушка вважають, що потреба у самореалізації є ключовою складовою формування особистості та сприяє розвитку її професійної зрілості [1].

Професійна діяльність є однією з важливих сфер життя людини, проте розподіл між жінками і чоловіками в економіці, професіях та суспільстві є нерівномірним. Існує ціла низка галузей діяльності та відповідних професій, які традиційно розглядаються як "жіночі" або «чоловічі», і це явище називається «гендерною стратифікацією».

Міф про первинне функціональне призначення жінок і чоловіків впливає на сучасні гендерні відносини, чи навіть можна сказати, їх руйнує. Оскільки гендерні стереотипи щодо професійної самореалізації базуються на переважаючій ролі чоловіків у суспільстві. Проте в історії існують численні приклади, коли жінки активно брали участь у різних видах діяльності, включаючи такі специфічні сфери, як гасіння пожеж та ліквідація наслідків стихійних лих і катастроф.

У працях науковців, таких як Ю. Бохонкова, Н. Вовк, О. Вавринів, Н. Дубчак, О. Кучмеєва, Л. Мандрик, В. Покалюк, Н. Оніщенко, О. Селіванова та інших, детально розглядаються певні аспекти проблеми професійної самореалізації жінок і чоловіків у ризикованих і небезпечних професіях.

У випадку жінок, які несуть службу в пожежно-рятувальних підрозділах, їхню оцінку часто обмежують гендерним підходом, не враховуючи рівень їхньої професійної підготовки. У професійному оточенні рятувальників, жінки можуть стикатися з виключенням через те, що вони не відповідають стандартним практикам їхньої повсякденної діяльності. В той час, як чоловік, незалежно від рівня розвитку професійних якостей, сприймається як колега рятувальника, оскільки чоловік-рятувальник є суспільним стандартом. Незважаючи на цю ситуацію, кількість жінок, які служать в пожежно-рятувальних підрозділах України та інших країн світу, зростає, і це створює нові моделі гендерних особливостей в рятувальних підрозділах.

Аналіз наукової літератури показує, що фемінізація пожежно-рятувальних служб в різних країнах світу продовжується і має загальні тенденції розвитку, але також має свої специфічні особливості, які залежать від традицій та культури відповідних регіонів. Зміни в законодавстві сприяли підвищенню ролі пожежних служб та дозволили жінкам здійснювати більше функцій у галузі пожежної безпеки. Раніше жінки обмежувалися пожежною профілактикою та наданням домедичної допомоги, але зараз зростає кількість жінок, які беруть участь у гасінні пожеж.

Часто жінкам відмовляють у можливості служби в аварійно-рятувальних підрозділах, пояснюючи це тим, що вони вважаються недостатньо фізично та психологічно підготовленими, порівняно з чоловіками, які, на думку багатьох, мають більше відповідних якостей. Проте досвід

діяльності рятувальників свідчить про те, що успішне виконання професійних обов'язків в службі ДСНС потребує не лише глибоких професійних знань, навичок і вмінь, але й наявність специфічних психологічних якостей. Професійна діяльність рятувальників пов'язана з великим емоційним навантаженням і ризиком для життя, тому бажання допомогти і врятувати життя людей часто переважає над страхом перед можливою небезпекою і смертельними ризиками.

Часто жінкам відмовляють у можливості приймати участь у службі в аварійно-рятувальних підрозділах, обґрунтовуючи це тим, що вони, на їхню думку, не мають необхідних фізичних та психологічних якостей, які, як вважається, зазвичай притаманні чоловікам. Проте практика рятування постраждалих свідчить, що для успішного виконання професійних обов'язків працівників служби ДСНС потрібні не лише глибокі та різноманітні професійні знання, навички та вміння, але також спеціальні психологічні якості. Робота рятувальників пов'язана з великим психоемоційним навантаженням та ризиком для життя, і тут саме бажання допомогти людям, у багатьох випадках, переважає над страхом перед смертю, що дозволяє виконувати професійні завдання.

Готовність працювати в умовах надзвичайних ситуацій і екстремальних обставин в значній мірі визначається наявністю стійкої внутрішньої мотивації для надання необхідної допомоги постраждалим людям, які її потребують. Звісно, наявність лише психологічних якостей не гарантує повного успіху у професії рятувальника, і для цього також потрібно розвивати такі якості, як фізична витривалість, стійкість до фізичних впливів та інші, які переважно характерні для чоловіків.

Література

1. Карамушка Л. М., Ткалич М. Г. Самоактуалізація менеджерів у професійно- управлінській діяльності (на матеріалі діяльності комерційних організацій) : монографія. Запоріжжя : «Просвіта», 2009. 262с.
2. Yaremko, R., Vavryniv, O., Tsiupryk, A., Perelygina, L., & Koval, I. Research of content parameters of the professional self-realization of future fire safety specialists. *Amazonia Investiga*. 2022. № 11(53). P. 288-297. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.28>

Цап М., Катанюк І. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	456
Черніков Д., Лясковська С. АЛГОРИТМ ПОШУКУ ЗОБРАЖЕНЬ НА ОСНОВІ ХЕШУ, ЧУТЛИВОГО ДО ЛОКАЛЬНОСТІ, З ВИКОРИСТАННЯМ ЗГОРТКОВОЇ НЕЙРОННОЇ МЕРЕЖІ ТА МЕХАНІЗМУ УВАГИ.....	459
Чмир Т., Бурак Н. СХОВИЩА ДАНИХ ЯК НАСТУПНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ БАЗ ДАНИХ.....	462
Шарко А., Гаврись А. МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВИНИКНЕННЯ ЗАТОПЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ НА РІВНІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	465
Шопський О., Придатко О. МОДЕЛЬ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ ДАНИХ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВИБІРКИ З МЕТОЮ ПРОГНОЗУВАННЯ РИЗИКОВИХ СИТУАЦІЙ.....	466
Шуригін К., Сокольський А., Бровко А. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ КНИГ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ МОДУЛЯ ІШІ.....	469
Яковчук В., Придатко О. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНИХ ПРОЦЕСАХ.....	473
Яремко Р. ГЕНДЕР У ПРОФЕСІЙНІЙ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ.....	476